

Renata Kamińska, *Dopuszczalność immisji w stosunkach sąsiedzkich starożytnych Rzymian*

Dopuszczalność immisji w stosunkach sąsiedzkich starożytnych Rzymian

Streszczenie

Własność była jednym z najważniejszych i najlepiej chronionych uprawnień obywateli rzymskich w prawie prywatnym. To, niezwykle szerokie pod względem treści prawo, doznawało jednak pewnych ograniczeń, które wynikały m.in. ze stosunków sąsiedzkich. Typowym przykładem ograniczenia prawa własności nieruchomości w ramach stosunków sąsiedzkich były immisje. Tym terminem określano wszelkiego rodzaju ludzkie działania powodujące ingerencję w cudzą własność. Tak jak i współcześnie, polegały one na tym, że jeden właściciel wykonując pewne czynności na swojej nieruchomości (*facere in suo*), do czego miał prawo z racji przysługującej mu własności, dopuszczał się ingerencji w cudze prawo własności (*immittere in alieno*), a więc zakłócał swobodne korzystanie z innej nieruchomości przez właściciela tejże. Prawo rzymskie nie przewidywało kategorycznego zakazu immisji, co w sposób oczywisty wynikało z samej istoty sąsiedztwa nieruchomości. Podobnie jak współcześnie uważano, iż dopóki oddziaływanie na cudzy grunt nie powoduje dla niego szkody, a przede wszystkim, jeżeli wynika ono z normalnego i naturalnego korzystania z nieruchomości, takiego działania nie uważa się za immisję, a tym samym, nie jest ono zabronione.

Słowa kluczowe: sąsiedztwo, własność prywatna, immisje

Admissibility of the Immissions in the Neighbourly Relations of the Ancient Romans

Summary

The property was one of the most important and best protected citizens' rights in the private law. This right, extremely broad, in respect of the contents, however, incurred certain limitations which resulted, among others, from neighbourly relations. A typical example of a restriction of the right of real estate ownership in the neighbourly relations were immissions. With the use of this term all kinds of human activities causing interference in someone else's property were defined. Likewise today, they relied on the fact that one owner by performing certain actions on his property (*facere in suo*), allowed interference in someone else's ownership of the property (*immittere in alieno*), and thus disturbed the free use of another real estate by the owner of that. The roman law did not stipulate any categorical prohibition of immissions, which obviously resulted from the character of the same neighborhood of the real

estate. Likewise these days, also the Romans considered that as long as the impact on someone else's land does not cause the injury there and if it follows from a normal and, above all, natural use of the immovable property, such action shall not be regarded as immission, and thus, shall not be prohibited.

Keywords: neighborhood, private property, immissions

Допустимость иммисий в соседских отношениях древних римлян

Резюме

Собственность была одним из основных и наиболее защищенных прав римских граждан в частном праве. Это, чрезвычайно широкое право в отношении к его содержанию, прошло через определенные ограничения, которые вытекали, между прочим, из соседских отношений. Типичным примером ограничения права собственности на недвижимость в пределах соседских отношений были иммисии. Этим понятием определяли всякого вида человеческие действия вызывающие вмешательство в чужую собственность. Так как и в настоящее время, состояли они в этом, что один владелец выполняя определенные действия на своей недвижимости (*facere in suo*), к чему он имел право в связи с принадлежащей ему собственности, допустился вмешательства в чужое право собственности (*immittere in alieno*), итак нарушил свободное пользование другой недвижимостью владельцем той же. Римское право не предусматривало категорического запрещения иммисий, что очевидно было связано с существованием соседней неподвижности. Аналогично как и в настоящее время думали, что пока воздействие на чужой грунт не провоцирует для него вреда, а прежде всего, если является оно результатом нормального и природного пользования недвижимостью, такого действия не рассматривается как иммисии, и тем самым, не является оно запрещенным.

Ключевые слова: соседство, частная собственность, иммисии